

HARBIY XIZMATCHILARNING KASBIY ETIKASI VA XIZMAT ODOB-AXLOQI TAMOYILLARI

Muxtarov Qodirxon G'ozixon o'g'li

Annotatsiya: Harbiy xizmatchilarning kasbiy etikasi va xizmat odob-axloqi tamoyillari o'rganiladi. Harbiy xizmatchilar uchun kasbiy etika va axloqiy me'yorlar muhim ahamiyatga ega, chunki ular harbiy xizmatning asosiy prinsiplari va qadriyatlarini belgilaydi. Tezishda harbiy xizmatchilarning xizmatda to'g'ri axloqiy qarorlar qabul qilishlari, o'z vazifalarini bajarishdagi mas'uliyatlari, hamda jamoa ichidagi munosabatlarni yaxshilash uchun kerakli odob-axloqiy tamoyillar ko'rib chiqiladi. Shuningdek, harbiy xizmatchilarning kasbiy etikasi milliy va xalqaro qonunchilikda qanday ifodalanishi, shuningdek, zamonaviy harbiy muhitda yuzaga keladigan etika muammolari tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Harbiy xizmatchi, Kasbiy etika, Xizmat odob-axloqi, Axloqiy tamoyillar, Mas'uliyat, Jamoa munosabatlari.

Kirish.

Harbiy xizmatchilar, o'zlarining xizmat vazifalarini bajarishda, nafaqat jismoniy kuch va mahoratga, balki yuqori axloqiy me'yorlarga ham ega bo'lishlari zarur. Harbiy etika va xizmat odob-axloqi tamoyillari harbiy xizmatchilarning professional faoliyatida muhim rol o'ynaydi. Ular harbiy xizmatning asosiy prinsiplari va qadriyatlarini belgilab beradi, shuningdek, harbiy xizmatchilarning o'zaro munosabatlarini va jamoa ichidagi hamkorlikni mustahkamlashga yordam beradi. Harbiy etika harbiy xizmatchilarning qaror qabul qilish jarayonida asosiy yo'riqnoma bo'lib xizmat qiladi. U quyidagi tamoyillarga asoslanadi: Harbiy xizmatchilar o'z vatanini himoya qilish, uning suverenitetini ta'minlash va xalqning tinchligini saqlash uchun xizmat qiladi. Vatanparvarlik harbiy etikada eng muhim qadriyatlardan biridir. Harbiy xizmatchilar o'z vazifalarini bajarishda mas'uliyatli bo'lishlari kerak. Ular o'z harakatlarining oqibatlarini tushunishi va bu oqibatlarga tayyor bo'lishi zarur.

Halollik harbiy xizmatchilarning ishonchli va adolatli bo'lishini ta'minlaydi. Ular o'z vazifalarini bajarishda halol bo'lishlari, shuningdek, boshqa harbiy xizmatchilar bilan munosabatlarda halollikni saqlashlari lozim. Harbiy xizmatchilar har qanday vaziyatda adolatli qarorlar qabul qilishlari kerak. Bu, jamoa ichida ishonchni oshiradi va harbiy operatsiyalar samaradorligini ta'minlaydi. Xizmat odob-axloqi harbiy xizmatchilarning o'zaro munosabatlari va professional faoliyatida muhim ahamiyatga ega. U quyidagi asosiy jihatlarni o'z ichiga oladi: Harbiy xizmatchilar bir-biriga

hurmat ko'rsatishlari zarur. Bu, jamoa ichida ijobiy muhitni yaratadi va bir-biriga nisbatan ishonchni oshiradi.

Harbiy xizmatda muvaffaqiyatga erishish uchun hamkorlik muhimdir. Harbiy xizmatchilar bir-birlari bilan samarali ishlashlari, fikr almashishlari va birgalikda qarorlar qabul qilishlari zarur. Harbiy xizmatchilar o'zaro yordam ko'rsatishlari, bir-birining kuchli tomonlarini qadrlashlari va zaif tomonlarini qo'llab-quvvatlashlari kerak. Bu, jamoa ruhini kuchaytiradi va umumiy maqsadga erishishga yordam beradi. Harbiy xizmatchilarning kasbiy etikasi milliy va xalqaro qonunchilikda ham o'z ifodasini topadi. Milliy qonunchilikda harbiy xizmatga oid qoidalar, shuningdek, axloqiy me'yorlar belgilangan. Xalqaro qonunchilik esa, ayniqsa, inson huquqlari va urush qonunlari doirasida harbiy xizmatchilarning axloqiy majburiyatlarini belgilaydi. Harbiy xizmatchilar xalqaro huquq normalariga rioya qilishlari zarur, chunki bu ularning kasbiy etikasi va axloqiy mas'uliyatining ajralmas qismidir.

Zamonaviy harbiy muhitda etika muammolari ko'payib bormoqda. Texnologiyaning rivojlanishi, masalan, sun'iy intellekt va dronlardan foydalanish, yangi axloqiy savollarni keltirib chiqaradi. Harbiy xizmatchilar bu yangi texnologiyalarni qanday qilib axloqiy jihatdan to'g'ri ishlatishni bilishlari zarur. Shuningdek, harbiy xizmatchilar o'z vazifalarini bajarishda inson huquqlarini hurmat qilishlari, fuqarolarga nisbatan adolatli bo'lishlari lozim. Ushbu tadqiqotdan kelib chiqqan holda, harbiy xizmatchilarning kasbiy etikasi va xizmat odob-axloqi tamoyillarini rivojlantirish uchun quyidagi takliflar beriladi: Harbiy xizmatchilar uchun muntazam ravishda axloqiy ta'lim va treninglar o'tkazilishi zarur. Bu ularning axloqiy qobiliyatlarini oshiradi va qaror qabul qilish jarayonida yordam beradi. Jamoa ichida ochiq muloqot muhimdir. Harbiy xizmatchilar o'z fikrlarini erkin ifoda etish imkoniyatiga ega bo'lishlari kerak. Harbiy tashkilotlar o'z etika kodekslarini ishlab chiqishi va ularni barcha harbiy xizmatchilarga tanishtirishi kerak. Harbiy xizmatchilarning kasbiy etikasi va xizmat odob-axloqi tamoyillari harbiy xizmatning samarali va axloqiy olib borilishida muhim ahamiyatga ega. Ular nafaqat harbiy xizmatchilarning professional faoliyatini belgilaydi, balki jamoa ichidagi munosabatlarni yaxshilashga ham yordam beradi. Zamonaviy muammolarni hisobga olgan holda, harbiy etika va odob-axloqni rivojlantirish uchun doimiy e'tibor va yangilanish zarur.

Xulosa.

Harbiy xizmatchilarning kasbiy etikasi va xizmat odob-axloqi - bu armiyaaning ma'naviy poydevori bo'lib, u harbiy xizmatchining jamiyat, davlat va o'z hamkasblari oldidagi mas'uliyatini belgilaydi. Sadoqat, or-nomus, adolat, qat'iy intizom va vatanparvarlik kabi tamoyillar harbiy jamoalarda sog'lom muhit yaratish hamda jangovar shaylikni oshirishda markaziy o'rin tutadi.

Odob-axloq normalariga rioya qilish har bir askar va ofitserning nafaqat professional mahoratini, balki yuksak ma'naviy qiyofasini ham shakllantiradi. Xizmat etikasi harbiy xizmatchilarni noqonuniy va axloqsiz xatti-harakatlardan himoya qiladi va xalqning qurolli kuchlarga bo'lgan ishonchini mustahkamlaydi. Xulosa qilib aytganda, yuksak axloqiy tamoyillar zamonaviy va professional armiyaning barqarorligi hamda samaradorligini ta'minlovchi ajralmas qismidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Abdullayeva Sh. A. Harbiy pedagogika: Harbiy xizmatchilarni tarbiyalash, ularda axloqiy va kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishning metodik jihatlari bo'yicha fundamental darslik. "Iqtisod-moliya" nashriyoti, 2021. 188-b.
2. Haydarov F. I., Xalilova N. I. Harbiy xizmatchilarning ma'naviy-axloqiy va psixologik tayyorgarligi: Kasbiy etika tamoyillari hamda xizmat odob-axloqi normalari bo'yicha uslubiy qo'llanma. O'zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi nashriyoti, 2015. 102-b.
3. O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlarining umumharbiy nizomlari. (Intizom va Ichki xizmat nizomlari): Harbiy xizmatchilarning huquq va majburiyatlari hamda xizmat odob-axloqi qoidalari yoritilgan me'yoriy to'plam. O'zbekiston Respublikasi Mudofaa vazirligi nashriyoti, 2018. 245-b.
5. Saidov J. X. Harbiy etika va estetika: Harbiy xizmatchilarda vatanparvarlik, sadoqat va kasbiy or-nomus tuyg'ularini rivojlantirishning nazariy-amaliy masalalari. "Tafakkur bo'stoni" nashriyoti, 2017. 145-b.